

Rock, η μουσική που άλλαξε τον κόσμο

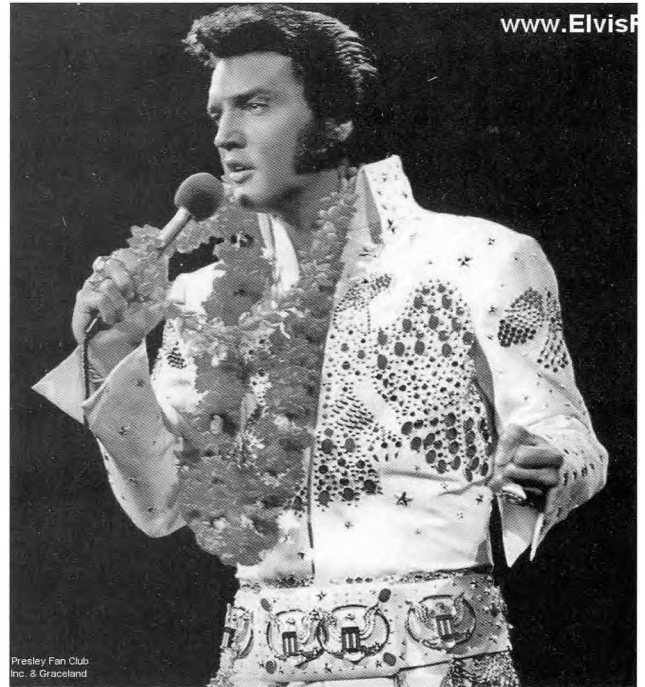
του Πέτρου Συμεωνίδη

Στη rock μουσική ήταν αφιερωμένο το τριήμερο των εκδηλώσεων «Ροκ, η μουσική που άλλαξε τον κόσμο», που πραγματοποιήθηκαν τον Ιούλιο στο δημοτικό πάρκο. Μουσική με ειδικά εφέ, συναυλία ροκ συγκροτημάτων της Νάουσας, προβολή ταινιών με χορευτικό πρόγραμμα, έκθεση φωτογραφίας και δίσκων βινυλίου από ιστορικές ροκ ηχογραφήσεις, περιείχε το πλούσιο πρόγραμμα, που στηρίχθηκε στην εθελοντική προσφορά όσων συμμετείχαν στις εκδηλώσεις, τις οποίες παρακολούθησαν πάνω από 1.000 άτομα. Οι παλαιότεροι θυμήθηκαν, οι νεότεροι γνώρισαν και όλοι μαζί διασκέδασαν ακούγοντας και βλέποντας κλασικούς καλλιτέχνες και συγκροτήματα της ροκ.

Οι εκδηλώσεις διοργανώθηκαν από τον Δήμο Νάουσας και το ΔΗΠΟΝ με σκοπό τα έσοδα απ' αυτές να ενισχύσουν το έργο του Κέντρου «Πρόσβαση» στον αγώνα κατά των ναρκωτικών. Ήταν η συνέχεια της ανάλογης εκδήλωσης η οποία έγινε τον Ιούλιο του 2007 με το πάρτυ- αφιέρωμα στο συγκρότημα των Beatles (*"With a Little help from my friends"*).

Αρχικά, η ιδέα ήταν να γίνει μια μεγάλη συναυλία-αφιέρωμα στα Ροκ συγκροτήματα της Νάουσας, τα παλαιότερα και τα νέα, από τη δεκαετία του '60 μέχρι σήμερα. Οι πρώτες συζητήσεις και οι επαφές με τα μέλη των συγκροτημάτων ξεκίνησαν από τις αρχές του χρόνου. Οι δυσκολίες ήταν πολλές, κυρίως με τα συγκροτήματα των δεκαετιών του '60 και '70 όπως οι **Victors**, οι **Stars** και οι νεότεροί τους **Flying Pigs**. Άλλωστε, μετά από πολλά χρόνια ήταν δύσκολο να ξανασυναντηθούν τα μέλη των groups. Οι Stars, αν και το ήθελαν δεν έλαβαν μέρος στη συναυλία, εξαιτίας ανειλημμένων υποχρεώσεων. Τελικά, δήλωσαν παρών τέσσερα συγκροτήματα: **"Second Presence"**, **"Bad Version"**, **"Drunkart"** και **"Eruptus"**, και η εκδήλωση **"Rock in Concert"** πραγματοποιήθηκε το βράδυ του Σαββάτου 19 Ιουλίου, στο θερινό Δημοτικό Θέατρο.

Επηρέασε η ροκ μουσική τις κοινωνικές εξελίξεις, ήταν επανάσταση, άλλαξε τον κόσμο; Είναι χαρακτηριστικά ερωτήματα που συνοδεύουν αυτό το είδος μουσικής το οποίο γεννήθηκε ξαφνικά και κατάφερε σε διάστημα λίγων χρόνων - μιας δεκαετίας περίπου - να γίνει η μουσική

Elvis Presley

έκφραση των νέων σε κάθε γωνιά του πλανήτη. Σήμερα, σχεδόν μισό αιώνα μετά, η ροκ παραμένει δημοφιλής μαζί με τους μύθους που τη γέννησαν αλλά και πηγή έμπνευσης και καλλιτεχνικής έκφρασης.

Η αλήθεια είναι ότι η επανάσταση του ροκ,

“Bad Version” (Φ. Νταβόρας, Μ. Μοροβιάννη, Π. Σιλιγκούνας, Στ. Ζάμπας, Αρ. Τύπος)

γεννήθηκε χωρίς μανιφέστο, χωρίς διακηρύξεις για καταπιεσμένους και κατατρεγμένους, χωρίς προλετάριους ή αδικημένους. Αυτή λοιπόν η πρώτη αστική επανάσταση ξεκίνησε απλά, με την εκρηκτική κίνηση των γοφών του Έλβις Πρί-

σλεϊ. Βέβαια, ο ίδιος δεν είχε σκοπό κάτι τέτοιο. Ήταν μια απλή κίνηση, στα μέσα της δεκαετίας του '50, που έμελλε να σπάσει τα δεσμά της μακροχρόνιας καταπίεσης, του καθωσπρεπισμού και των ταμπού. Σαν από μηχανής θεός έδωσε

σχήμα και μορφή στα ερωτήματα μιας γενιάς, που λίγα χρόνια αργότερα δημιούργησε το δικό της μανιφέστο, το οποίο συνοψίζεται στη φράση «Θέλουμε τον κόσμο και τον θέλουμε τώρα»! Ο χορός, τα σουρλιαχτά, τα φιλιάρια, η άνοδος της αδρεναλίνης, τα μαλλιά που άρχιζαν να μεγαλώνουν και ένας παράξενος ήχος κιθάρας ήταν τα όπλα της επανάστασης.

Η συμφιλίωση μεταξύ

λευκών και μαύρων ήταν το πρώτο κοινωνικό αποτέλεσμα που έφερε τη δεκαετία του '50 το Rock & Roll στους νεαρούς ακροατές, οι οποίοι είχαν πια κοινά είδωλα χωρίς να τα διακρίνουν από το χρώμα του δέρματος. «Καθώς το *rhythm 'n' blues* στην αρχή, η *pop-gospel* στη συνέχεια και η *soul* τελικώς έγιναν μουσικά ιδιώματα αναγνωρίσιμα σε ολόκληρη τη χώρα, το κίνημα για τα πολιτικά δικαιώματα μετατοπίστηκε από την τακτική του μοϊκοτάζ στις διαδηλώσεις και μετά την εξέγερση», περιγράφει χαρακτηριστικά το κλίμα της εποχής ο Charlie Gillett στο βιβλίο του «ο ήχος της πόλης».

Η σύγκρουση του παλιού με το νέο γίνεται εμφανής στην ταινία η «ζούγκλα του μαυροπίνακα» και το τραγούδι “Rock around the clock” του Μπιλ Χάλεϊ (1954) μια από τις πρώτες «σημαίες» της επανάστασης των νέων. Είναι πλέον φανερό ότι κάτι αλλάζει στον κόσμο. Το κατεστημένο της εποχής αναζητά λόγους δυσπιστίας για να εκφράσει με τη σειρά του τη διαμαρτυρία σ’ αυτό το νέο κοινωνικό κίνημα. Υποστηρίζει ότι τα rock ‘n’ roll τραγούδια ήταν υπερβολικά σεξουαλικά ή χυδαία, ότι με τη στάση τους αμφισβητούσαν την εξουσία και ότι οι τραγουδιστές ήταν ή ακούγονταν σαν μαύροι.

Jim Morrison

Στο τέλος της δεκαετίας του '50 αυτές οι αντιδράσεις κόπασαν όπως και οι ρυθμοί του rock & roll που παραχώρησε τη σκυτάλη στο «παιδί του», τη ροκ. Η αντιπαράθεση πλέον δεν περιορίζεται μόνο στην συμπεριφορά, την αισθητική ή την εμφάνιση, αλλά είναι πιο αποφασιστική και συνειδητοποιημένη. Η διαμάχη των γενεών δεν έχει να κάνει με τινείτζερ και ένα διαφορετικό τρόπο ζωής, συμπεριφοράς ή με το να ακούν ό,τι τους αρέσει χωρίς να διακρίνουν το χρώμα του

καλλιτέχνη. Στη δεκαετία του '60 η διαμάχη εξουσίας-νέων αφορά πολιτικές θέσεις, φυλετικές διαφορές, ανθρώπινα δικαιώματα. Το σημαντικότερο είναι ότι η ροκ γίνεται το υπόβαθρο (η μουσική επένδυση) των κοινωνικών εξεγέρσεων της εποχής.

Στις φοιτητικές εξεγέρσεις του πανεπιστημίου στο Μπέρκλεϊ, στις μεγάλες διαδηλώσεις για τον πόλεμο του Βιετνάμ, στον Μάη του '68, τα οποία αποτελούν σημαντικά ιστορικά γεγονότα του 20^{ου}

“Second Presence” (Χρ. Μάκης, Χρ. Βουδούρης, Αλ. Κεχαγιάς, Χρ. Γιόκαλας), ένα από τα παλαιότερα συγκροτήματα της πόλης που επανασυνδέθηκε μετά από 25 χρόνια, ειδικά για τη συναυλία.

αιώνα, εξέφραζαν τα αιτήματα για την αυτοδιάθεση των λαών, την ειρήνη, την αγάπη, τη δημοκρατία, την πλήρη ελευθερία, τη σεξουαλική απελευθέρωση, τα ναρκωτικά, την άρνηση στρατεύσης.

Ο Τζόε Μακ Ντόναλντ με τους Country Joe & The Fish καυτηριάζει τον πόλεμο του Βιετνάμ στο τραγούδι «Αισθάνομαι σαν ετοιμοθάνατος» στους στίχους «... Ο θεός Σαμ χρειάζεται πάλι τη βο-

“Eruptus” (Γ. Οικονόμου, Κ. Κολοβός, Γ. Κύρου, Λ. Μιτσκόπουλος, Μ. Τσιρογιάννης).

ήθειά σας, έχει μπλέξει σε ένα βρώμικο παιχνίδι εκεί κάτω στο Βιετνάμ... Αφήστε τα βιβλία και τσακώστε ένα όπλο... Γιατί πολεμάμε;... Έλα Γουόλ Στριτ, μην καθυστερείς καθόλου, γιατί μπορεί να βγουν καλά φράγκα πουλώντας στον στρατό τα εργαλεία της δουλειάς... Εμπρός πατεράδες μην το σκέφτεστε, στείλτε τους γιους σας για να είστε οι πρώτοι στη γειτονιά που θα παραλάβετε κατ' οίκον το παιδί σας μέσα σε φέρετρο».

Οι Rolling stones γράφουν στίχους ταξικής συνείδησης «Ας πιούμε στην υγεία όσων δουλεύουν σκληρά, όσων γεννήθηκαν ταπεινοί... Ας σκεφτούμε την προσφορά του και ας προσευχηθούμε για τη γυναίκα και τα παιδιά του... Ας αναλογιστούμε τους περιφρονημένους. Ας πιούμε για το αλάτι της γης. Ας σκεφτούμε τους ταπεινούς στην καταγωγή».

Το κίνημα μεγαλώνει. Πολλοί είναι οι μουσικοί που θέλουν να κάνουν τα τραγούδια τους σάουντρακ της επανάστασης στα τέλη της δεκαετίας του '60,

Janis Joplin

U2

όταν η ροκ διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στην παγκόσμια κοινότητα. Προτάσσει τα στήθη της στις διαμαρτυρίες «της γενιάς των λουλουδιών» εναντίον του καταστροφικού πολέμου στο Βιετνάμ. Αφυπνίζει συνειδήσεις και οδηγεί σε αδιέξοδο συντηρητικές κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο με συνθήματα όπως «κάντε έρωτα, όχι πόλεμο», «φαντασία στην εξουσία». Ωστόσο, η ροκ πήρε αποστάσεις από το ζήτημα του ψυχρού πολέμου και επηρέασε νέα επαναστατικά σχήματα που αποζητούσαν την πολιτική και οικονομική ισότητα, την κοινωνική απελευθέρωση. Στάθηκε μακριά και πέρα από τις αποικιοκρατικές λογικές της δυτικής Ευρώπης και τα σκληρά καθεστώτα του ανατολικού μπλοκ.

Η ροκ επανάσταση παρέμεινε αδέσμευτη, ρομαντική. Διέδιδε τις ανθρώπινες αξίες της ειρήνης, της αγάπης, της φιλίας, του έρωτα και διεκδικούσε την κοινωνική δικαιοσύνη απέναντι στο πολιτικό status που εδραιώθηκε μετά το β' παγκόσμιο πόλεμο. Ήταν έμπνευση και έναυσμα για τους αγώνες της γενιάς του '60 και με τις νέες ιδέες που αντιπροσώπευε, ήρθε σε σύγκρουση με την εξουσία και το κατεστημένο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το συγκρότημα των Doors, που με τους στίχους του Jim Morrison, μπορεί να θεωρηθεί ως κύριος εκφραστής του πολιτικού

Jimmy Hendrix

ροκ.

Ο μηχανισμός της εξουσίας φοβισμένος μπροστά στο μεγάλο κοινωνικό κίνημα που απλώνονταν σε δύση και ανατολή αρχίζει τα χτυπήματα κάτω από τη μέση. Ξυλοδαρμοί, φυλακίσεις, διοχέτευση ναρκωτικών είναι μερικά από τα μέσα που χρησιμοποιεί. Δεν κατορθώνει όμως να σταματήσει το νέο κύμα, όπως στην περίπτωση αποκλεισμού των δρόμων που οδηγούσαν στο Woodstock το καλοκαίρι του '69, όπου κατάφεραν να φτάσουν 500.000 άτομα ακούγοντας για τρεις ημέρες τραγούδια αφιερωμένα στην αγάπη και την ειρήνη από σημαντικούς μουσικούς της ροκ (Jimmy Hendrix, Who, Joan Baez, Ritchie

Havens, Carlos Santana, Jefferson Airplane κ.ά.)

Δυστυχώς, αυτό το σπάνιο κεφάλαιο που διέθετε η ροκ δεν άντεξε για πολύ. Η είσοδος στους κόλπους της ανθρώπων που με ακραίες ιδεολογίες στόχευαν στο κέρδος, έφεραν την αρχή του τέλους του ροκ κινήματος, το 1970.

“Drunkart” (Δ. Λίτσος, Στ. Καρανάτσιος, Αθ. Πείου, Μ. Τσιρογιάννης, Αλ. Παπαδόπουλος)

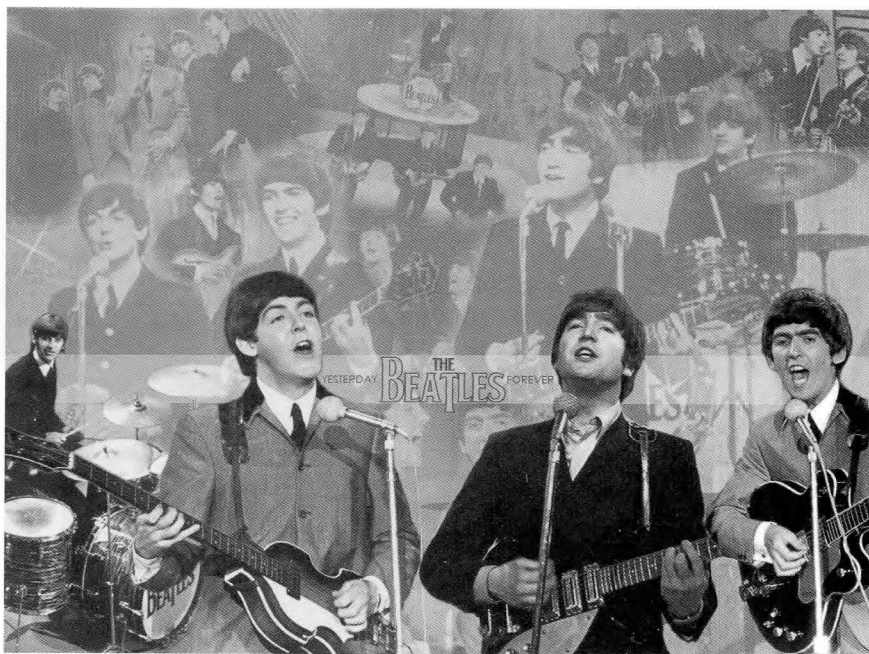
Η υπερβολική ευαισθησία και ο εθισμός στα ναρκωτικά οδηγεί πρόωρα στο θάνατο τον Jimmie Hendrix, την Janis Joplin, τον Jim Morrison.

Στα χρόνια που ακολούθησε η ροκ απέκτησε νέα χαρακτηριστικά, λιγότερο ρομαντικά και επαναστατικά. Η έντονη εμπορευματοποίηση με τη βιομηχανία η οποία στήθηκε για να εκμεταλλευτεί το μύθο της ροκ αλλοίωσε τα στοιχεία που τη γέννησαν, όμως, δεν έπαψε να τη διατηρεί ζωντανή ως τις μέρες μας.

Σπουδαία συγκροτήματα και καλλιτέχνες επηρεασμένοι από τα μονοπάτια που άνοιξε η επανάσταση του '60, συνδυάζοντας το ταλέντο τους με την τεχνολογία στην ηχογράφηση και την παραγωγή τραγουδιών (Pink Floyd, Who, Deep Purple, Eric Clapton, Bruce Springsteen, Dire Straits, Genesis, U2 κ.ά.) μας πρόσφεραν μεγάλες στιγμές ερμηνεύοντας αριστουργηματικά εκατοντάδες τραγούδια τους. Ακόμη, δεν έλειψαν σημαντικά μουσικά γεγονότα, όπου η ροκ γινόταν η αιτία κοινωνικής ευαισθητοποίησης για τα μεγάλα προβλήματα της εποχής. Όπως οι συναυλίες: LIVE AID για την πείνα στην Αφρική, για την απελευθέρωση του Νέλσον Μαντέλα, για την φτώχεια στον τρίτο κόσμο, την προστασία του περιβάλλοντος.

Βέβαιο είναι ότι η ροκ επηρέασε και επηρεάστηκε από τα γεγονότα της δεκαετίας του '60. Άλλαξε τις συνήθειες, τον τρόπο συμπεριφοράς και σκέψης. Δημιούργησε νέες τάσεις στην τέχνη, στην αισθητική, στη μόδα. Πράγματι η ροκ άλλαξε τον κόσμο!

Ίσως, γιατί γεννήθηκε και εξελίχθηκε όταν συνέβησαν

The Beatles ιστορικές αλλαγές σε κάθε γωνιά του πλανήτη. Ίσως, γιατί αυτοί που τη δημιούργησαν έγιναν είδωλα και μύθοι μιας γενιάς που ήθελε να ζει ελεύθερα, να απολαμβάνει τη ζωή χωρίς φραγμούς και διακρίσεις. Και είναι αυτό το άρωμα της αλλαγής, της εξέγερσης, της επανάστασης που νιώθεις πάντα φρέσκο κάθε φορά που την ακούς.

Η ροκ εκτός από μουσική έκφραση ήταν και παραμένει στάση ζωής.

Pink Floyd